

**Opiekujesz się dzieckiem
i chcesz mieć ubezpieczenia?**

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Jednym z tytułów do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jest sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem.

Sprawujesz osobistą opiekę nad dzieckiem, jeśli:

opiekujesz się dzieckiem własnym, dzieckiem swojego małżonka lub dzieckiem przysposobionym:

- **przez maksymalnie 3 lata** – jednak nie dłużej niż do ukończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko ukończy 6 lat,
- **przez maksymalnie 6 lat** – w przypadku dziecka, które z powodu stanu zdrowia (potwierdzonego orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności) wymaga osobistej opieki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 18 roku życia.

Jakimi ubezpieczeniami jesteś objęty

Jako osoba sprawująca osobistą opiekę możesz być objęty obowiązkowo:

- ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi i zdrowotnym,
- tylko ubezpieczeniem emerytalnym.

WAŻNE!

Z tego tytułu nie obejmujemy Cię ubezpieczeniem chorobowym ani wypadkowym.

Jakie warunki musisz spełnić

Prawo do objęcia odpowiednimi ubezpieczeniami przysługuje Ci, jeśli:

- nie masz ustalonego prawa do emerytury lub renty ani nie jesteś ubezpieczony z innych tytułów,
- drugie z rodziców nie jest objęte ubezpieczeniami z tytułu:
 - sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem,
 - przebywania na urlopie wychowawczym, pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Kiedy ubezpieczenia emerytalne i rentowe

Zostaniesz objęty ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, jeśli przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem opieki:

- prowadziłeś pozarolniczą działalność, lub

- wykonywałeś pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, lub
- byłeś osobą współpracującą, lub
- byłeś objęty ubezpieczeniami jako osoba duchowna oraz
- nieprzerwanie byłeś objęty z tych tytułów ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi **bezpośrednio** przed dniem, w którym rozpocząłeś lub rozpoczniesz sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem,
- opłacałeś składki na te ubezpieczenia,
- ewentualna przerwa w opłacaniu składek wynikała z tego, że pobierałeś świadczenia z ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego z danego tytułu.

WAŻNE!

Zanim obejmiesz Cię ubezpieczeniami z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, musisz: przestać prowadzić działalność albo wykonywać umowę, zawiesić działalność, zakończyć współpracę bądź zostać wyrejestrowany z ubezpieczeń jako duchowny.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) wyliczamy Twoje składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

- **jeśli prowadziłeś pozarolniczą działalność lub współpracowałeś przy niej** – od kwoty 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego,
- **jeśli byłeś zleceniobiorcą** – od kwoty 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego; nie może być ona wyższa niż przeciętna miesięczna kwota, stanowiąca podstawę wymiaru składek przez 6 miesięcy kalendarzowych, które poprzedzały okres sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem; nie może być niższa niż 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia,
- **dla duchownych** – od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Kiedy ubezpieczenie zdrowotne

Ubezpieczeniem zdrowotnym będziesz objęty tylko wtedy, gdy:

- spełniasz warunki do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem,
- nie jesteś objęty ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) wyliczamy Twoją składkę na ubezpieczenie zdrowotne

Składkę na ubezpieczenie zdrowotne wyliczamy od kwoty, która odpowiada wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Kiedy tylko ubezpieczenie emerytalne

Będziesz objęty wyłącznie ubezpieczeniem emerytalnym, gdy nie spełniasz warunków, które uprawniają do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi.

Od jakiej kwoty (podstawy wymiaru) wyliczamy Twoją składkę na samo ubezpieczenie emerytalne

Składkę emerytalną wyliczamy od kwoty, która stanowi 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

W jakim okresie jesteś objęty ubezpieczeniami

Jeśli sprawujesz osobistą opiekę nad dzieckiem, ubezpieczeniami jesteś objęty:

- od dnia, który określiłeś w oświadczeniu jako dzień, w którym zacząłeś sprawować osobistą opiekę nad dzieckiem, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym złożyłeś oświadczenie,
- do dnia, który wskazałeś w oświadczeniu jako dzień, w którym przestaniesz sprawować osobistą opiekę nad dzieckiem.

Kto jest płatnikiem składek

Płatnikiem składek jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zgłaszamy Cię do odpowiednich ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz wy rejestrowujemy Cię z tych ubezpieczeń.

Kto finansuje Twoje składki

Składki na Twoje ubezpieczenia finansuje w całości budżet państwa.

WAŻNE!

Nie opłacamy za Ciebie składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych.

Jak przystąpić do ubezpieczeń

Jeśli chcesz przystąpić do ubezpieczeń z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, **złóż oświadczenie w ZUS**.

Oświadczenie powinno zawierać:

- Twoje imię i nazwisko oraz Twój numer PESEL lub serię i numer dowodu osobistego bądź paszportu,
- informację o ostatnim okresie Twojego ubezpieczenia,
- Twój adres,
- wskazanie:
 - dnia, w którym rozpocząłeś opiekę,
 - dnia, w którym ją zakończysz,
- imię i nazwisko dziecka,
- datę jego urodzenia,
- informację o tym, czy drugie z rodziców jest objęte ubezpieczeniami z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego, przebywania na urlopie wychowawczym albo sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem.

Razem z oświadczeniem powinieneś złożyć:

- skrócony odpis aktu urodzenia dziecka,
- orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, jeśli dziecko ma takie orzeczenie.

Wzory oświadczeń znajdziesz na stronie internetowej www.zus.pl.

WAŻNE!

Jeśli któreś z tych danych się zmienia, powinieneś nas o tym powiadomić w ciągu 7 dni.

Co dają Ci ubezpieczenia społeczne

Dzięki ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym możesz otrzymać jednorazowe, okresowe lub stałe świadczenia w razie niezdolności do pracy.

Z ubezpieczeń emerytalnego i rentowych Tobie lub Twoim bliskim przysługują:

- **emerytura** – przysługuje Ci po osiągnięciu wieku emerytalnego,
- **renta z tytułu niezdolności do pracy** – przysługuje Ci z tytułu niezdolności do pracy,
- **renta szkoleniowa** – przysługuje Ci z tytułu niezdolności do pracy,
- **renta rodzinna** – przysługuje uprawnionym członkom Twojej rodziny po Twojej śmierci,
- **zasiłek pogrzebowy** – przysługuje Twoim bliskim po Twojej śmierci lub Tobie po śmierci członka Twojej rodziny; zasiłek ten przysługuje także osobie niespokrewnionej lub instytucji, która pokryła koszty Twojego pogrzebu.

Jeśli będziesz objęty jedynie ubezpieczeniem emerytalnym, nie będzie przysługiwało Ci prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

WAŻNE!

Jeśli otrzymujesz emeryturę lub rentę, a zostałeś uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji albo ukończyłeś 75 lat, przysługuje Ci dodatek pielęgnacyjny. Do renty rodzinnej przysługuje dodatek dla sierot zupełnych.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.).

Ulotka ma charakter informacyjny i nie stanowi wykładni prawa.

Warszawa, kwiecień 2017 r.

Zdjęcie na okładce: aireo – Fotolia.com

Skład: Poligrafia ZUS w Warszawie. Zam. nr 1092/17

Druk: Wydz. Poligr. ZUS w Chorzowie. Nakł. 00 000 egz. Zam. nr 000/17

ABC Ubezpieczonego

- Sprawdź, czy pracodawca (zleceniodawca) zgłosił Cię do ubezpieczeń społecznych. Jeżeli tego nie zrobił, a zachorujesz lub będziesz miał wypadek w pracy, możesz mieć problem z otrzymaniem świadczeń z ZUS.
- Zadbaj o zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego Twoich najbliższych – współmałżonka i dzieci – jeżeli nie mają innego tytułu do ubezpieczenia. Jeżeli nabędą samodzielnie prawo do ubezpieczenia, pamiętaj, by ich wyrejestrować.
- Sprawdź, czy pracodawca odprowadza za Ciebie składki od właściwej podstawy, czy nie zaniża jej. Składki od niższego wynagrodzenia, niż faktycznie otrzymujesz, to niższe świadczenia dziś (zasilek chorobowy czy macierzyński) oraz w przyszłości (emerytura lub renta).
- Bez wychodzenia z domu możesz zapoznać się z danymi zapisanymi na Twoim indywidualnym koncie w ZUS. Sprawdź to sam na Platformie Usług Elektronicznych – www.zus.pl.
- Jeśli pracujesz za granicą, sprawdź, w którym kraju powinieneś być ubezpieczony.
- Jeżeli Twoje dane identyfikacyjne, adresowe lub ewidencyjne się zmieniły, poinformuj o tym swojego pracodawcę, a jeśli pracodawca już nie istnieje, możesz zgłosić zmianę za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych – www.zus.pl.
- Sprawdź, czy pracodawca zgłosił Cię do ubezpieczenia zdrowotnego. Jeżeli tego nie zrobił, nie będziesz mógł korzystać z publicznej opieki zdrowotnej ani nie otrzymasz recepty na leki refundowane.
- Gdy otrzymasz informację o stanie konta ubezpieczonego w ZUS, zweryfikuj zawarte w niej dane – w trosce o Twoją przyszłą emeryturę.
- Dzięki dostępowi do konta ubezpieczonego w portalu www.zus.pl możesz na podstawie zgromadzonych tam danych i prognozowanych przez siebie przyszłych dochodów wyliczyć wysokość hipotetycznej emerytury.
- Pamiętaj, że jeśli przestaniesz pracować, do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych możesz przystąpić dobrowolnie.

JESTEŚ W SIECI? WPADNIJ DO ZUS

www.zus.pl

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa

Platforma Usług Elektronicznych: www.zus.pl

PUE to nowoczesna i wygodna forma kontaktu z ZUS, dzięki której możesz zrealizować większość spraw związanych z ubezpieczeniami społecznymi bez wychodzenia z domu – przez internet. W ten sposób możesz sprawdzić swoje dane zapisane na indywidualnym koncie w ZUS, przesyłać dokumenty, śledzić stan swoich spraw, a także rezerwować wizyty w jednostce ZUS.

Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS: **22 560 16 00***

* koszt połączenia według umowy klienta z operatorem telekomunikacyjnym

Skype: [zus_centrum_obslugi_tel](https://www.skype.com/join/zus_centrum_obslugi_tel)

e-mail: cot@zus.pl

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH